גוט יום טוב אלע אידן. עס איז דא א איד וואס הייסט חיים גרינשטיין (נישט זיין עכטע נאמען) וואס איז עוסק אסאך אין מקרב זיין אידן. חיים האט געהאלטן אז "נישט קיין ווארט איז פארפאלן" ד"ה, יעדע גוט ווארט וואס מען זאגט צו א איד כדי אים צו מקרב זיין טוט אויף, אפילו מען זעט עס נישט ביים אנהייב. דער פאלגענדע מורא'דיגע מעשה ווייזט וואס חיים האט אויפגעטון מיט א פאר מצות.

איין טאג האט חיים געהאלטן אין מיטן אריינקוקן אין א אידישע צייטונג וואס איז געדריקט אויף ענגליש. עפעס האט געכאפט זיין אויג, עס איז געווען אן ארטיקל דארט וואו מען האט געקענט אריינשיקן שאלות אין הלכה, און דעמאלט האט יעדער איינער געקענט אריינשיקן תשובות צו די שאלות וואס מען האט געפרעגט. חיים האט געזען אין יענע ארטיקל א תשובה פון איינעם. די תשובה איז געווען גאנץ גוט חוץ איין קליינע טעות וואס איז געשטאנען דארט. חיים האט מורא געהאט אז דער עולם וועט אפשר נכשל ווערן בדבר הלכה צוליב דער טעות. וועגן דעם, האט חיים אויסגעזוכט דעם שרייבער פון דער תשובה כדי אים צו פאררעכטן.

דער וואס האט אריינגעשיקט די תשובה האט געהייסן "דזשערי קארנבלאט", פון דעם סטייט "אקלעהומא." חיים האט געשיקט א בריוו צום מענטש וועגן זיין תשובה. צו חיים'ס ערשטוינונג איז דער איד "דזשערי" געווארן שטארק באליידיגט. "איך האב באקומען סמיכה פון דעם בעסטער 'רעפארמע' (משכילאישע) מוסד! און ווער ביסטו? א פשוטער מענטש... דו ביסט נישט קיין ראביי!" האט דזשערי צוריקגעשיקט צו חיים. די ערשטע בריוו האט אנגעהויבן א לאנגע שייכות צווישן די צוויי. חיים האט אסאך געארבעט דורך די יארן צו מקרב זיין דזשערי צו דער אמת, אבער דזשערי האט לײדער געהאלטן פעסט מיט זיין דעות כוזבות.

פסח איז געקומען יענע יאר און חיים האט געשיקט פאר דזשערי האנט שמורה מצות. דזשערי האט אבער נישט אזוי שטארק מכיר טוב געווען פאר חיים, ווייל דזשערי האט פשוט קעגענגעשטעלט חיים אויף יעדע זאך אין אידישקייט. דזשערי האט געהאלטן אז עס איז גענוג צו קויפן "נארמאלע" "מאשין" מצות ביים גרוסערי, פארוואס דארף מען קויפן האנט געמאכט שמורה מצות?

אבער חיים האט אים נישט אפגעלאזט. די נעקסטע יאר האט ער געשיקט נאכאמאל מצות פאר דזשערי. דזשערי האט עס נאכאמאל נישט אנגענומען מיט קיין הכרת הטוב. באלד נאך פסח, האט חיים אבער געזען א עפענונג. דזשערי האט דערציילט צו חיים אין א בריוו אז ער האט פראבלעמען מיט זיין זון, ווייל זיין זון ווערט א בעל תשובה און ער וויל גיין לערנען אין א ישיבה אין ארץ ישראל. כאטש אפילו דזשערי האט געהייסן א ראביי, האט עס אים געשטערט אז זיין זון זאל ווערן אן ארטאדאקישער איד. חיים האט פרובירט אים צו בארויגן דורך מסביר זיין דעם שיינקייט פון תורה, אבער דזשערי האט גאר נישט געוואלט הערן.

נעקסטע יאר האט חיים נאכאמאל געשיקט מצות צו דעם איד. דורך אלעס האט דזשערי געהאלטן פעסט קעגן עכטע אידישקייט. אבער דזשערי און חיים האבן נאכאלץ געשיקט בריוון צווישן זיך.

בערך א יאר שפעטער, איז חיים געפארן אויף א באזוך קיין ארץ ישראל. ער האט געוואלט טרעפן דזשערי'ס זון, דער בעל תשובה וואס האט שוין ב"ה חתונה געהאט און וואס האט געוואוינט אין א"י. דזשערי האט געגעבן חיים דעם נאמבער, און דורך דעם האט חיים געמאכט א קשר מיט דזשערי'ס זון אין א"י.

דער זון האט געהייסן בערל. בערל האט געעפענט די טיר פון זיין דירה און אריינגעלאזט חיים מיט א ווארעמע ברוך הבא. "דו ווייסט אז דו ביסט געווען דער וואס האט געמאכט מיך א בעל תשובה?" האט בערל געזאגט פאר חיים.

"מיך?" האט חיים געזאגט מיט אן איבערראשונג. "וואס האב איך צו טון מיט דעם. איך האב דיך אפילו קיינמאל נישט געקענט בעפאר יעצט."

"נו," האט בערל אנגעהויבן צו דערציילן זיין מעשה. עטליכע יארן צוריק ווען בערל האט אנגעהויבן זיך צו אינטערעסירן אין אידישקייט, איז ער געגאנגען לערנען אין א ישיבה אויף א שטיק צייט. נאכדעם, ווען בין הזמנים פאר פסח איז געקומען, האט בערל זיך מיישב געווען אז ער מוז מכבד זיין זיין עלטערן מיט אהיימפארן אויף פסח. לײדער איז בערל דעמאלט נישט 100% זיכער געווען אז ער וויל ווייטער לערנען אין ישיבה אדער נישט. זיין רבי אין ישיבה האט זייער נישט געוואלט אז בערל זאל אהיימפארן צוליב דעם וואס בערל'ס עלטערן זענען נישט געווען פרום. אבער, צום סוף האבן זיינע רביס אים געלאזט אהיימפארן, ווייל זיי האבן נישט געקענט אים צוריקהאלטן. איינער פון זיינע רביס האט אים געגעבן א באקס שמורה מצות מיט צו נעמען, כדי ער זאל כאטש האבן ריכטיגע מצות ביים סדר. בערל האט אבער נישט געוואלט נעמען די מצות. "אויב השם וויל אז איך זאל האבן מצות רבי, וועט השם מיך שיקן מצות." בערל'ס רבי האט אים אנגעוואונטשן מיט א ווארעמע "א כשר און פריילעכן יום טוב" האפענדיג אז דאס ווארעמקייט וועט אים צוריקברענגען צו דער ישיבה נאך די בין הזמנים.

ווען בערל איז ארויפגעגאנגען אויפן עראפלאן האט ער חרטה געהאט אז ער האט טאקע נישט גענומען די מצות. וואו וועט ער פארשאפן שמורה מצות אין אקלעהומא?!?" עס איז געווען ערב פסח ווען ער איז אנגעקומען צו זיין עלטערנ'ס הויז. און וואס האט ער געטראפן אויפן טיש ווען ער איז אריינגעקומען? שמורה מצות! די זעלבע שמורה מצות וואס חיים האט געשיקט דעמאלט.

"דעמאלט האב איך אפגעמאכט אז איך גיי יא צוריק גיין צו דער ישיבה און גיי ווייטער זיין א פרומער איד! כאטש אז מיין טאטע האט נישט געוויזן קיין הכרת הטוב פאר די מצות, בין איך דיר גראדע זייער שטארק מכיר טוב!"

חיים האט ארומגעקוקט די דירה צו זען א ספרים שראנק פיל מיט ספרים, א לייכטער מיט בעכערס וכו', און בילדער פון צדיקים אויפן וואנט. "נישט קיין ווארט איז פארפאלן!"

עס שטייט אין די הייליגע תורה אין די קריאה פון דעם זיבעטן טאג פון פסח: "נחית בחסדך עם זו וכו'" מיט אייער חסד האט איר אונז געפירט. (שמות טו,יג) דער פסוק רעדט דא פון דעם אייבערשטענ'ס השגחה איבער די אידן. אז לאמיר אביסל רעדן פון דער ענין פון השגחה פרטית.

מיר זענען דער אייבערשטער'ס פאלק אזוי ווי עס שטייט אין פסוק: "...והייתם לי סגלה מכל העמים וכו'" (שמות יט,ה) אזוי ווי א מענטש טוט כסדר אנרירן זיין טייערע טאש זייגער צו זיין זיכער אז ער האט עס נישט פארלוירן, אזוי טוט דער אייבערשטער כסדר משגיח זיין אויף דעם אידישען פאלק. די אידן זענען א חשובה זאך "בעיני ה'", ווייל ה' יתברך האט אונז ממנה געווען צו מקיים זיין זיין הייליגע תורה, און דערפאר טוט דער אייבערשטער כסדר משגיח זיין אויף אונז.

ווי מער מען גלייבט אז אלעס איז השגחה פרטית קען מען זיין בשמחה, ווייל אויב אזוי, האט מען נישט קיין דאגות. **גוט יום טוב אלע אידן.**

לע"נ ר' יעקב בן נפתלי ע"ה ב' ניסן תשע"ב

נא לעיין בגליונות אחר התפילה ולא באמצע, כדי לזכות ולא להכשיל :: לנדב גליון זה לרגל שמחה או אירוע אחר, נא להתקשר למתתי' וואלפבערג 3234–362 (845)